

Інформаційна стійкість українців — у фокусі: у Києві відбулася Міжнародна конференція з медіаграмотності

8.7.2026 - | Ministerstvo kultury ta informpolityky

Дводенна Міжнародна конференція з медіаграмотності об'єднала представників міжнародних організацій, органів державної влади, медіасектору, експертної спільноти та громадянського суспільства. Учасники обговорили сучасні виклики інформаційній безпеці, протидію дезінформації, розвиток критичного мислення та зміцнення стійкості суспільства в умовах повномасштабної війни.

Відкриваючи конференцію, заступниця Міністра культури України **Наталія Мовшович** наголосила, що захист інформаційного простору сьогодні є одним із визначальних чинників збереження української державності та національної безпеки:

«В умовах повномасштабного російського вторгнення, яке супроводжується активним поширенням дезінформації з боку держави-агресора, медіаграмотність набуває критичного значення для збереження громадського порядку, єдності та стійкості суспільства. Ефективна протидія загрозам потребує комплексного підходу — від прогнозування й оперативного виявлення ворожих маніпуляцій до скоординованого захисту інформаційного простору та масштабного розвитку медіаграмотності».

Окрему увагу посадовиця приділила необхідності посилення інформаційної стійкості дітей і молоді, які є особливо вразливими до маніпулятивного контенту через активне використання цифрових платформ та алгоритмічних рекомендацій. За її словами, медіаграмотність має виходити за межі базової перевірки фактів і формувати критичне мислення, здатність аналізувати інформацію, відрізняти достовірні повідомлення від маніпуляцій та ухвалювати виважені рішення.

Наталія Мовшович наголосила, що медіаграмотність не може обмежуватися лише базовою перевіркою фактів. Як зазначено в Директиві ЄС про аудіовізуальні медіапослуги, це комплекс знань, навичок та розуміння, який формує критичне мислення, допомагає аналізувати складні реалії та чітко розрізняти факти від суб'єктивних думок. Саме навички критичного сприйняття інформації допомагають суспільству залишатися згуртованим та ухвалювати конструктивні рішення під час кризових ситуацій.

На законодавчому рівні в Україні цей фундамент чітко закріплено. Відповідно до Закону України «Про медіа», медіаграмотність визначена як сукупність навичок і знань, що дозволяють користувачам ефективно та безпечно взаємодіяти з медіасервісами. Формування та реалізація державної політики у цій сфері покладена на Міністерство культури України.

“Спираючись на аналітичні висновки міжнародних партнерів, зокрема Звіт Світового економічного форуму, ми маємо остаточно змінити парадигму: медіаграмотність повинна сприйматися як невід'ємна інституційна опора здорової та цілісної інформаційної екосистеми”, – зазначила Наталія Мовшович.

Окремий акцент вона зробила на нових викликах, пов'язаних зі стрімким розвитком технологій штучного інтелекту, які можуть як розширювати можливості доступу до інформації, так і

посилювати ризики її маніпулятивного використання.

Представник ОБСЄ з питань свободи медіа Ян Браату звернув увагу на те, що сучасні війни дедалі більше мають інформаційний вимір: *«Мова йде про використання інформації як зброї через дезінформацію. Сучасні технології значно посилюють ці процеси та роблять їх більш масштабними»*. Водночас він підкреслив, що розвиток медіаграмотності не повинен формувати недовіру до будь-яких джерел інформації, а має сприяти розвитку навичок критичного аналізу, розумінню механізмів маніпуляції та відповідальному споживанню інформаційного контенту.

Відповідаючи на запитання учасників, Наталія Мовшович окреслила бачення державної політики у сфері медіаграмотності до 2030 року. Серед пріоритетів — формування навичок медіаграмотності впродовж усього життя, створення сталої системи міжвідомчої координації, розвиток Національного проекту з медіаграмотності «Фільтр», інтеграція ІІІ-грамотності в освітній процес, розширення просвітницьких програм для різних вікових груп, а також впровадження регулярного моніторингу рівня медіаграмотності населення.

Окрему увагу вона приділила європейській інтеграції у сфері медіаграмотності. За словами Наталії Мовшович, Україна вже адаптує національне законодавство до норм Європейського Союзу та продовжить імплементацію положень European Media Freedom Act і Artificial Intelligence Act, зокрема щодо розвитку ІІІ-грамотності, прозорості використання штучного інтелекту та посилення стійкості суспільства до інформаційних маніпуляцій.

<https://mincult.gov.ua/news/informaczijna-stijkist-ukrayincziv-u-fokusi-u-kyyevi-vidbulasya-mizhnarodna-konferencziya-z-mediagramotnosti>